

З М І С Т

Передмова	5
Розділ 1. ЦІЛЕВСТАНОВЛЕННЯ ТА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ	7
1.1. Особливості бізнес-планування та відображення цілей сталого розвитку (Ковальчук О.Д.).....	8
1.2. Система економічних показників для оцінювання ефективності розвитку жіночого підприємництва в умовах сільських територіальних громад (Мороз Ю.Ю., Цаль-Цалко Ю.С.).....	19
1.3. Вплив системи бухгалтерського обліку на процес стратегічного планування в Україні (Савченко Н.М., Савченко Р.О.).....	31
1.4. Економіко-математичні підходи до оптимізації землекористування в умовах зміни кон'юнктури на продовольчих ринках (Данкевич В.Є., Данкевич Є.М.)	43
Розділ 2. МАРКЕТИНГОВІ ТА ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ В БІЗНЕСІ ..	56
2.1. Маркетингові технології в підприємстві (Власенко О.П.).....	57
2.2. Форсайт сільської жіночої ініціативи через використання маркетингового інструментарію (Буднік О.М.).....	68

2.3.	Інформаційно-консультаційна підтримка жіночих підприємницьких ініціатив (Прокопчук О.А.).....	76
Розділ 3.	ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ СЕРЕДОВИЩЕ ВЕДЕННЯ БІЗНЕСУ.....	86
3.1.	Морально-правові засади управління бізнесом в умовах глобалізації і європеїзації сучасної України (Копитова І.В., Федоренко В.В.)	87
3.2.	Жіноче підприємництво – сучасний тренд аграрної політики ЄС (Зінчук Т.О., Усюк Т.В.).....	100
Розділ 4.	ВІТЧИЗНЯНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД РОЗВИТКУ ЖІНОЧОГО СІЛЬСЬКОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	111
4.1.	Жіноче підприємництво як чинник розвитку сільських громад (Патинська-Попета М.М.).....	112
4.2.	Європейський досвід розвитку жіночого підприємництва на сільських територіях (Куцмус Н.М.).....	125
4.3.	Креативні підходи у адмініструванні жіночого підприємництва на сільських територіях (Плотнікова М.Ф.).....	134
4.4.	Механізми екологізації сільського підприємництва: зарубіжний досвід та вітчизняна практика (Шуляк Б.Ф., Тарасович Л.В.).....	146

ПЕРЕДМОВА

Підвищення рівня добробуту та досягнення гендерної рівності являються головними цілями розвитку у XXI ст. Розширення та посилення економічних можливостей жінок, зокрема, просування жіночого підприємництва, відповідає обом цілям, адже воно є перспективним потенціалом економіки. Прогрес в економічному уповноваженні жінок є особливо важливим для сільських територій, трансформаційні зміни в економіці яких не забезпечили умов для формування ефективної зайнятості та професійної самореалізації. З огляду на це, сільське жіноче підприємництво є вагомим інструментом створення нових можливостей та додаткових джерел для продукування доходів. Проте, його розвиток в реальних умовах потребує формування системи підтримки для забезпечення цілісного продукту допомоги жінкам, які прагнуть або вимушені знаходити альтернативні джерела доходів завдяки створенню власного бізнесу. Жінкам-підприємцям, особливо на ранніх стадіях реалізації бізнесових проектів здебільшого не вистачає інформації та інструментів, необхідних для управління бізнесом, зокрема, знань щодо кон'юнктури ринку, його можливостей та загроз. Для забезпечення успіху важливим є також розширення знань та управлінських навиків, становлення мереж, які надають підтримку, керівництво та управлінські інструменти для тих, хто готовий взяти на себе ризик підприємництва.

Метою даного навчального видання є узагальнення та систематизація теоретико-методичних, організаційних та інституційних засад ведення підприємницької діяльності на сільських територіях, виокремлення та поширення успішних вітчизняних та зарубіжних прикладів реалізації бізнес-ідей сільськими жінками. В основу посібника покладено концепцію гендерного мейнстрімінгу, яка вимагає систематичного включення гендерних питань у діяльність усіх державних установ та реалізацію різного роду політик, зорієнтована на

досягнення гендерної рівності в економічній та політичній сферах.

Структура посібника складається з передмови, 13 тематичних рубрик, об'єднаних у 4 розділи. Зміст матеріалів посібника спрямований на висвітлення особливостей ідентифікації цілей підприємницької діяльності та бізнес-планування; практики застосування маркетингових та комунікаційних технологій, зокрема, можливостей інформаційно-консультаційної підтримки жінок-підприємців та їх адаптації до умов діючого інституційного середовища; поширення прогресивного вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації жіночих підприємницьких ініціатив та їх ролі в стимулюванні розвитку громад. Авторами запропонованої колективної праці розкрито також методичні підходи до оцінки економічних показників для оцінювання ефективності розвитку жіночого підприємництва та вплив бухгалтерського обліку на процес планування, технологію форсайту підприємницьких ініціатив за допомогою маркетингових технологій; узагальнено морально-правові засади управління бізнесом; аргументовано механізми екологізації сільського підприємництва з урахуванням зарубіжного досвіду.

Практичний посібник розрахований на широке коло зацікавлених осіб, зокрема, діючих та потенційних сільських підприємців, зокрема, жінок, лідерів об'єднаних територіальних громад, науковців, студентів.

РОЗДІЛ 1

ЦІЛЕВСТАНОВЛЕННЯ ТА БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ

Розділ 1

1.1. Особливості бізнес-планування та відображення цілей сталого розвитку

Ковальчук О.Д.

*к.е.н., доцент, декан факультету обліку та фінансів
Житомирський національний агроекологічний університет*

Комплексну оцінку підприємницького проекту та обґрунтування доцільності інвестування в нього, рекомендується представляти у вигляді бізнес-плану. Бізнес-план - це документ, який окреслює цілі та завдання розробленого проекту, оцінює підприємство та його зовнішнє середовище, шляхи досягнення цілей та техніко-економічні показники проекту. Він об'єднує різні аспекти діяльності компанії в єдине ціле, описує цілі, до яких прагне компанія, дії і підходи, що застосовуються для їх досягнення, аналізує проблеми, з якими може зіткнутися підприємство і пропонує різні варіанти вирішення даних питань.

У сучасній практиці бізнес-план виконує кілька функцій¹.

Перша з них особливо необхідна в момент створення підприємства та при розробці нових напрямів діяльності і пов'язана з можливістю використання бізнес-плану для розробки нової стратегії. Це дозволяє розглядати бізнес-план як невід'ємний елемент стратегічного планування.

Друга функція передбачає використання бізнес-плану для оцінки можливостей розвитку нового напрямку виробництва та контролю процесів всередині підприємства. Це уможлиблює розглядати бізнес-план як внутрішній процес планування та інструмент управління.

Третя функція дає змогу своєчасно передбачити можливі перешкоди та проблеми в процесі реалізації підприємницького проекту та підготувати необхідні заходи для їх усунення.

¹ Аграрний сектор України. Функції та види бізнес-планів. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://agroua.net/economics/documents/category-85/doc-147/>